

En students missöden : 12 teckningar /

Afzelius, Anders Johan,

81 A Br.

99. 11. 50
(Rv)

En Students Missöden.

C. G. V. Carleman

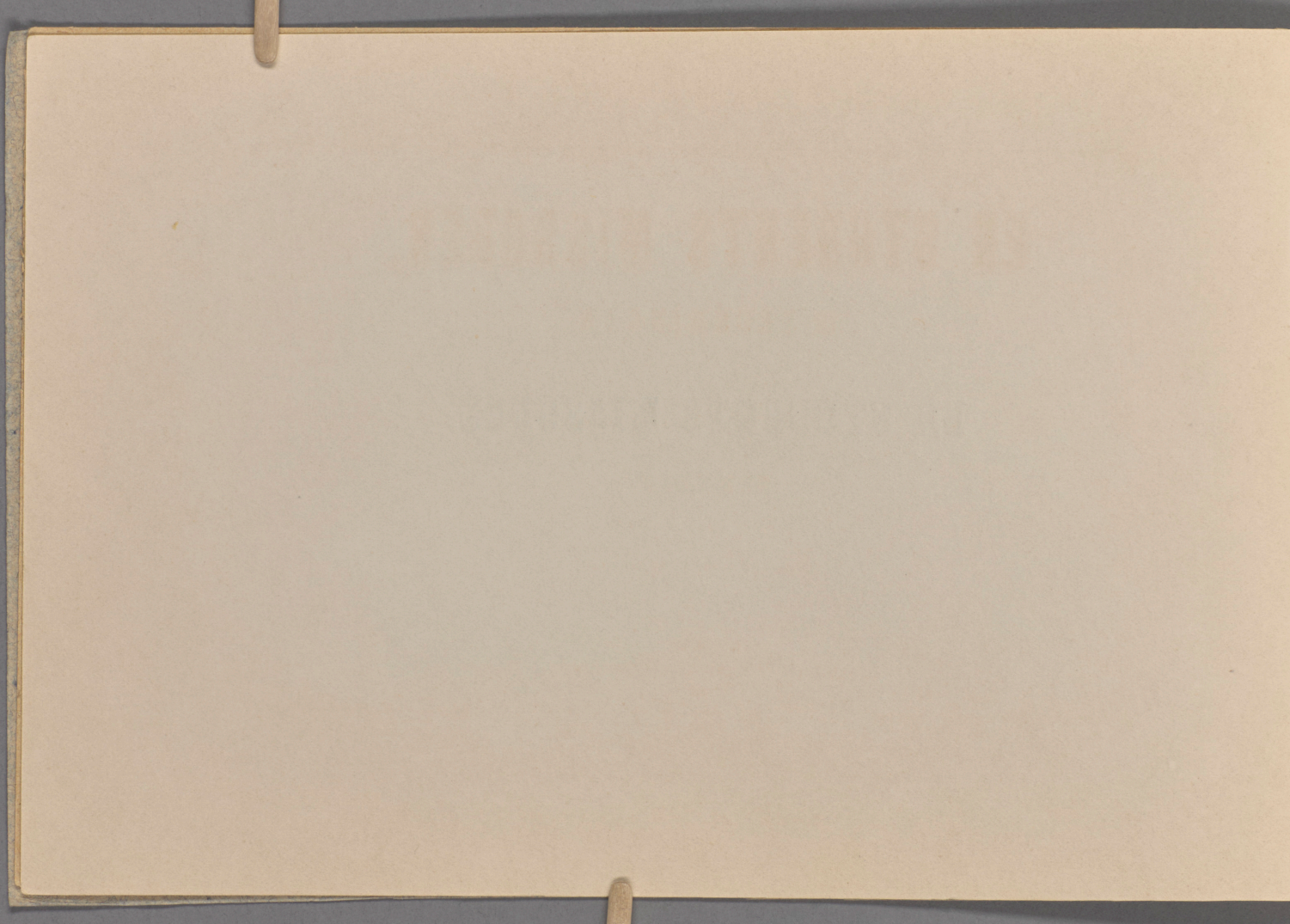
Lund, 1845.

Priset

32 Sk. B 2

EN STUDENTS MISSÖDEN.

EN STUDENTS MISSÖDEN,

12 TECKNINGAR

AF

C. G. V. Carleman.

MED TEXT

AF

And. Joh. Afzelius.

LUND,

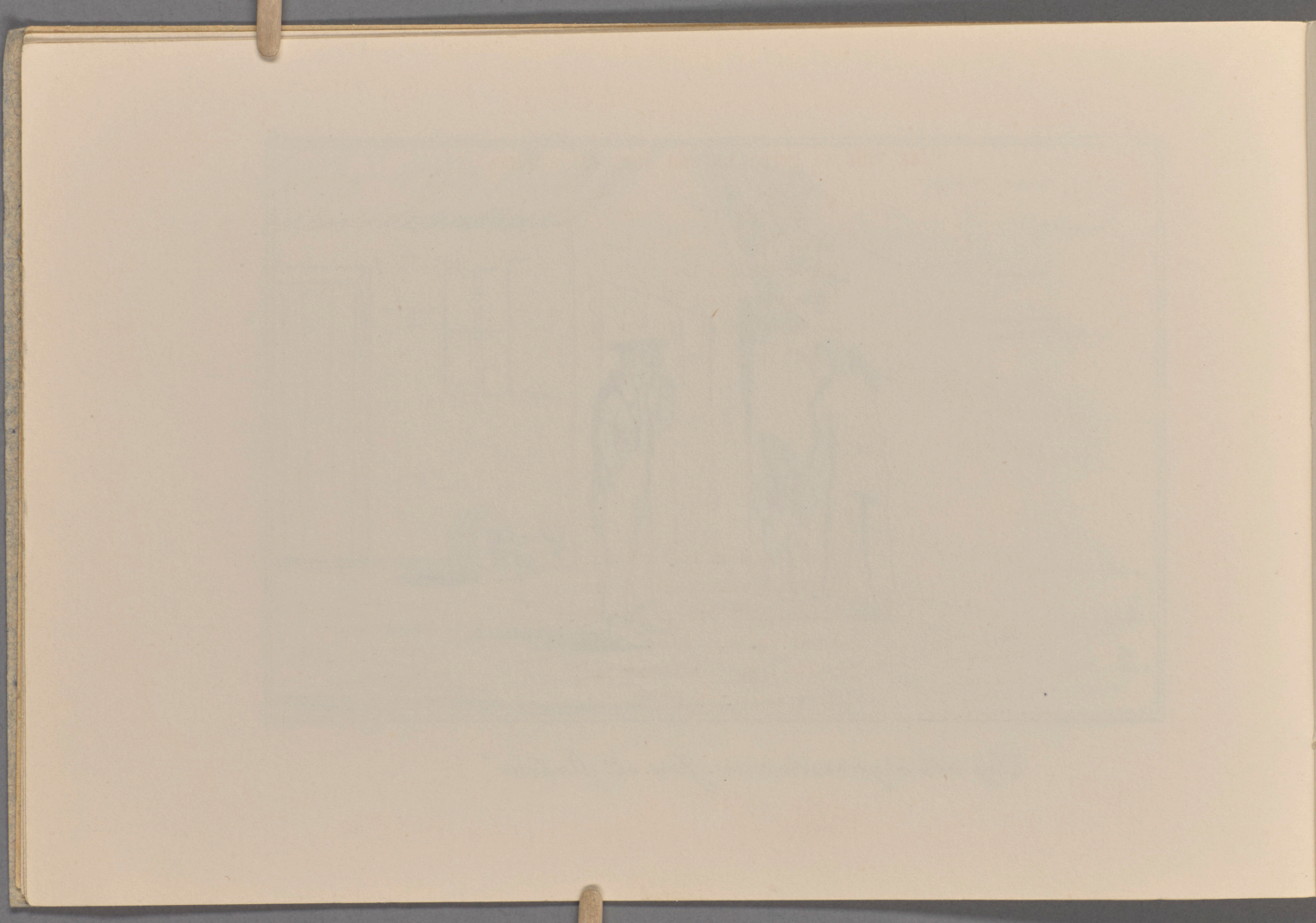
TRYCKT UTI BERLINGSKA BOKTRYCKERIET,
1845.

OMTRYCKT I BERLINGSKA BOKTRYCKERIET, LUND 1911.

"Tag vllle så gärna kassmins Jöns att fludera."

"Jag ville så gerna ha min Jöns att studera!"

Fader Pehr vill ha sin kära
Unga Jöns i världen fram,
Vågar därför besvara
Pedagogen med sitt lamm,
Tänker: pojken blir ett ljus
I mitt ringa hus.

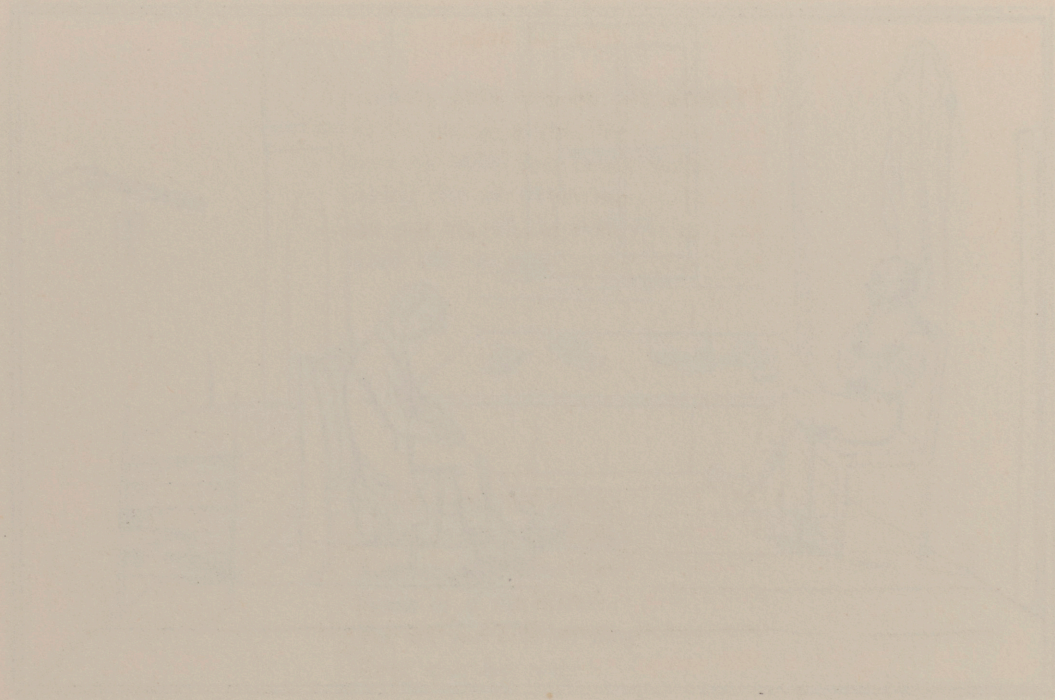
Byens lärdaste näst presten
Klarar hjernan med en pris,
Lofvar godt och är för resten
Alltid full och sällan vis;
Lofvar godt och tänker så:
Stryk skall junkern få.

Stackars Jöns, som tas från plogen,
Ej du vet att gamle far,
Som sitt stånd har varit trogen,
Aldrig förr en dåre var
Än just nu, då du skall bli
Lärd och ett geni.

Fylax! Fylax! af er fyra
Är du klokast, goda djur,
Ärelystnans dumma yra
Fattas ej af din natur.
Vid sin yxa och sin plog
Ärlig man har nog.

Jons vid boken.

Jöns vid boken.

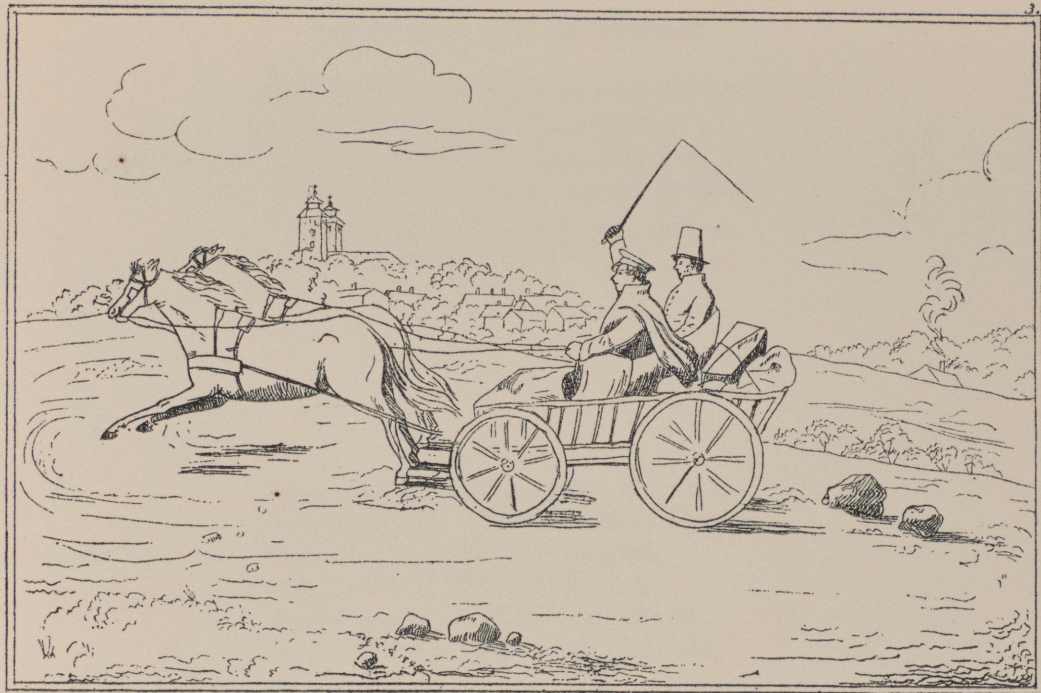
*G*rammatica latina

Ger sömn, som hvar man vet,
För pojkar värsta pina
Är sällhet emot det
Att plugga i en panna, dum dess värre:
Fero, tuli, latum, ferre.

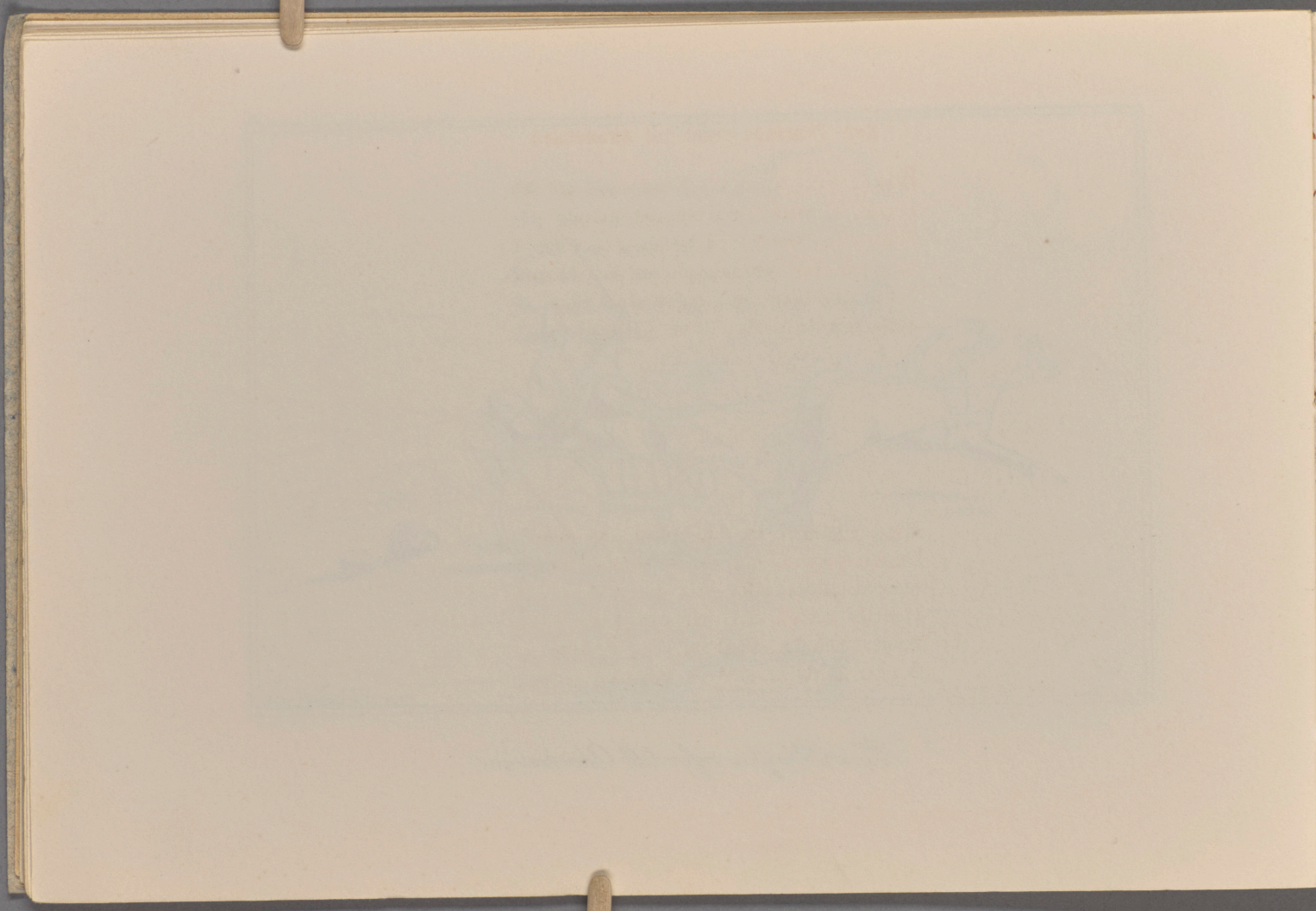
Herr Jöns (som nu han "skälles"
Af pojkarne i byn)
I skamvrån dagligt ställes
Med sänkta ögonbryn
Och mumlar, tänkande på prestens Calle:
Malo, malui, malle.

På klockan jemt han skelar
När han ej slumrar sällt,
I tolf hon ännu felar
Fast han så nyss den ställt.
Skolmästare, vak upp, din arga bjesse!
Sum, fui, esse.

Nu boken hop: det knäpper,
Det knäpper re'n för tolf,
Och Jöns sin lunta släpper
I hast på mörklagdt golf,
Nu får han ila hem till fader Pelle.
Volo, volui, velle.

Herr Pehrson refer till Akademien!

Herr Pehrsson reser till Akademien.

Hopp i galopp, nu till Lund skall jag fara,
Bonde, ej mucka! nu blir det galant;
Farsgubben öppnat på kistan, den rara,
Mor min har gett mig en matsäck bastant;
Nu är jag herre, och ingen skall våga
Mera mig kalla för "Jösse i Tåga."

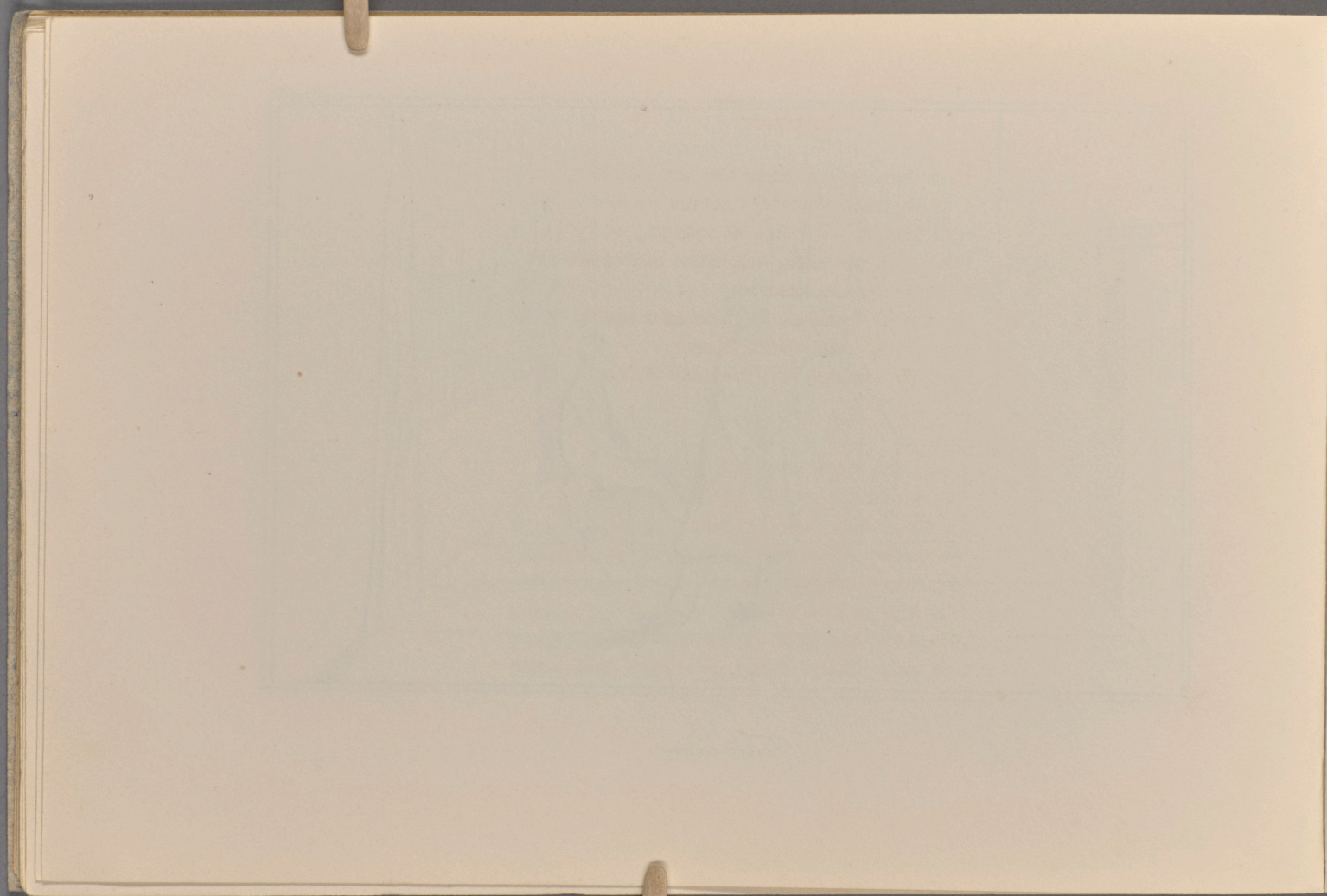
Hopp i galopp, tag hit piskan, din satan!
Drickspengar får du när vi komma fram;
Hopp i galopp utför hela storgatan,
Hej, låt det gå utaf sjelfvaste skam!
Bonde! min far, skall du veta, är adel,
Bönder ä' födda med ok och med sadel.

Ser du de tornen, som ståtligt sig höja
Upp öfver husen som majstång i byn,
Der skall jag rumla och der skall jag böja
"Brackornas" nackar djupt neder i dyn;
Bönder och brackor, jag tål ej de orden,
Se'n jag som herre är friboren vorden.

Hopp i galopp! nu vi äro vid tullen,
(Herre min Gud, hvad vår Jöns nu är säll!)
Bröder, jag är af den rigtiga ullen,
Bröder, jag bjuder på bålar i qväll!
Farsgubbe! nu får du låna i banken,
Sända mig "gula" af sjelfvaste fanken.

Tentamen.

Tentamen.

Herr Jöns sig nu rustar att gånga
Den slippriga vägen till honom, ni vet,
Som bringat på fallrep så många,
Och gjort, att mång visdomens son blifvit bet.
I denna besatta tentamen
Är minnet behöfligt för termernas skuld,
Och aldrig man hinner examen
Om icke tentator är vänlig och huld.

Herr Jöns såg i taket och leta'
Om svaret ej stod der på hvitmenad grund;
På hatten han kunde ej peta,
Ty hatten på bordet stod trygger och rund.
Men snart sitt parti som en annan
Han tog, och ej sade ett ord,
Adjunkten han gned sig på pannan,
Och sade: "herrn svarar som herrn ej blef spord."

Emellertid slutas tentamen:

"*Admittitur* (sade herr Jöns) jag ju får?"

Adjunkten han svarte: "examen

"Förbi herrens näsa tillsvidare går;

"En fråga ni kunnat besvara,

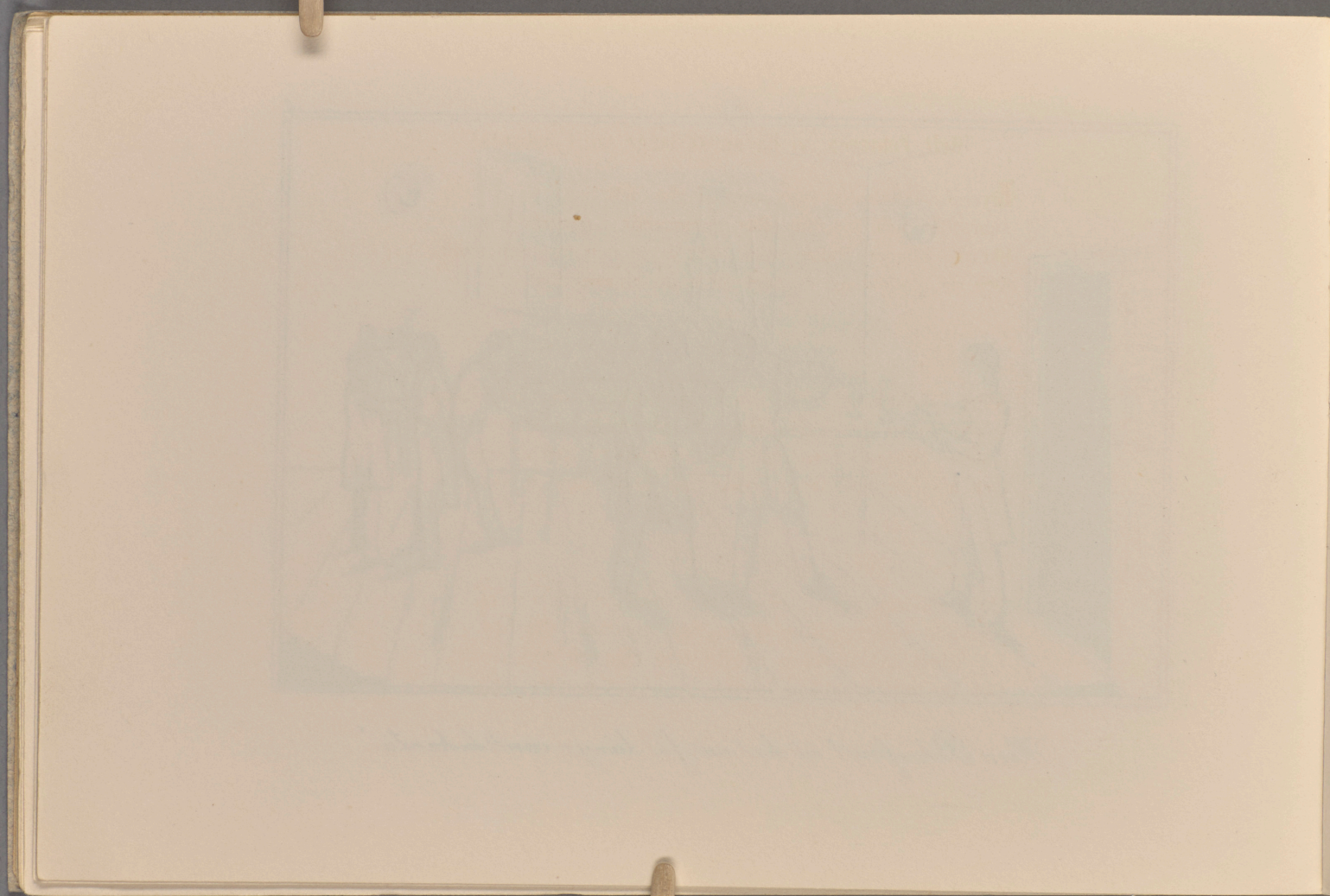
"Ni sade, att ni heter *Jöns*, kära ni,

"Mig himlen må mildrikt bevara

"Att släppa igenom en *Jöns*, såsom ni."

"Herr Petersson! vi ha' nu' så länge varit bekanta."

"Herr Pehrsson, vi ha nu så länge varit bekanta!"

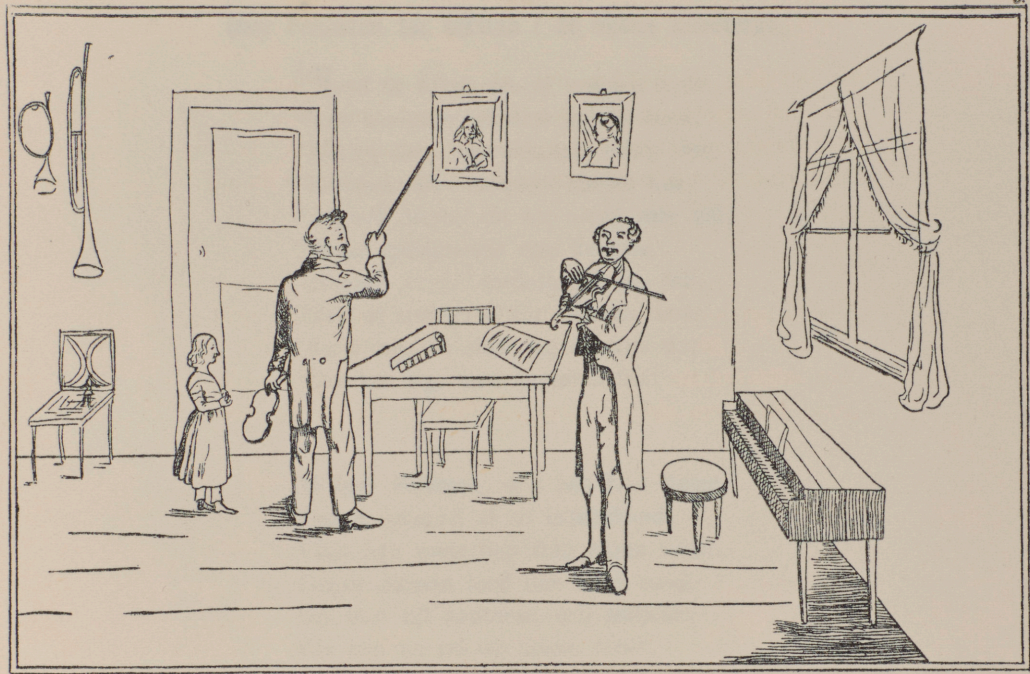
Elyséén, källarsalen lyser re'n af glas och ljus,
Snart det hela lag församlas, glammande i gästfritt hus;
Skrattet klingar, jodlet rullar, allt är lif och lust och fröjd,
Och de glada unga svenner jubla uti himmelshöjd.

Jöns, "Wohlthäter", står i ringen högtidsklädd med högtidsmin,
Ropar än på gyllne punschen, än på eldigt purpurvin;
Glädjen strålar i hans öga, han är glad, ty han är ung,
Och hans "gubbe" ännu lossar utan knot uppå sin pung.

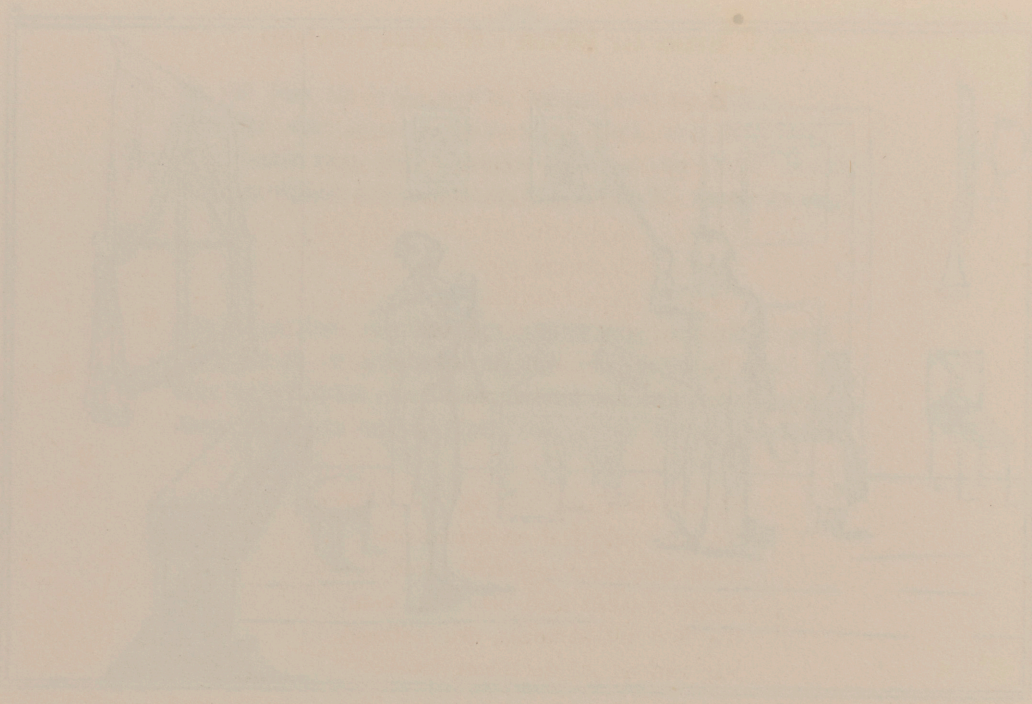
Doftande som nektar, bålen helsas med ett vildt hurra,
Jöns för slevven, glasen fyllas, fulla glas ska' alla ha;
I graciösa cirklar röken hvirflar från cigarren opp,
Och de lösta tungband hindras ej uti sitt muntra lopp.

Nu vill Jöns sin lycka pröfva, klingar med en senior,
Och den store mannen täckes säga: "tack, min kära bror,
"Du förstår mig, men i morgon tager jag min "besk" hos dig
"Och en frukost se'n med porter här på "Stadt", förstår du mig."

Alla få sin lott, men mången stryker flagg och går i qvaf,
Ljuft det är att glädtigt segna ned i nektarfuktad graf;
Men uppståndelse och vatten, hufvudvärk och ångers nöd,
Arme Jöns! om morgondagen, det har du för att du bjöd.

Herr Petersson tar lektion i de sköna konsterna.

Herr Pehrsson tar lektion i de sköna konsterna.

"Hvad är lifvet, om ej konsten strör
"Sina blommor på dess mörka bana?
"Allting dör, men konsten aldrig dör,
"Konsten låter menskan himlen ana.
"Nagel! Nagel! du har väckt min själ,
"Pustat gudagnistan upp derinne,
"Nagel! Nagel! fordom var jag träl,
"Träl af stoftet; ej för konsten sinne
"Egde jag; nu skall jag bli som du,
"Öra har jag, sade kantorns fru."

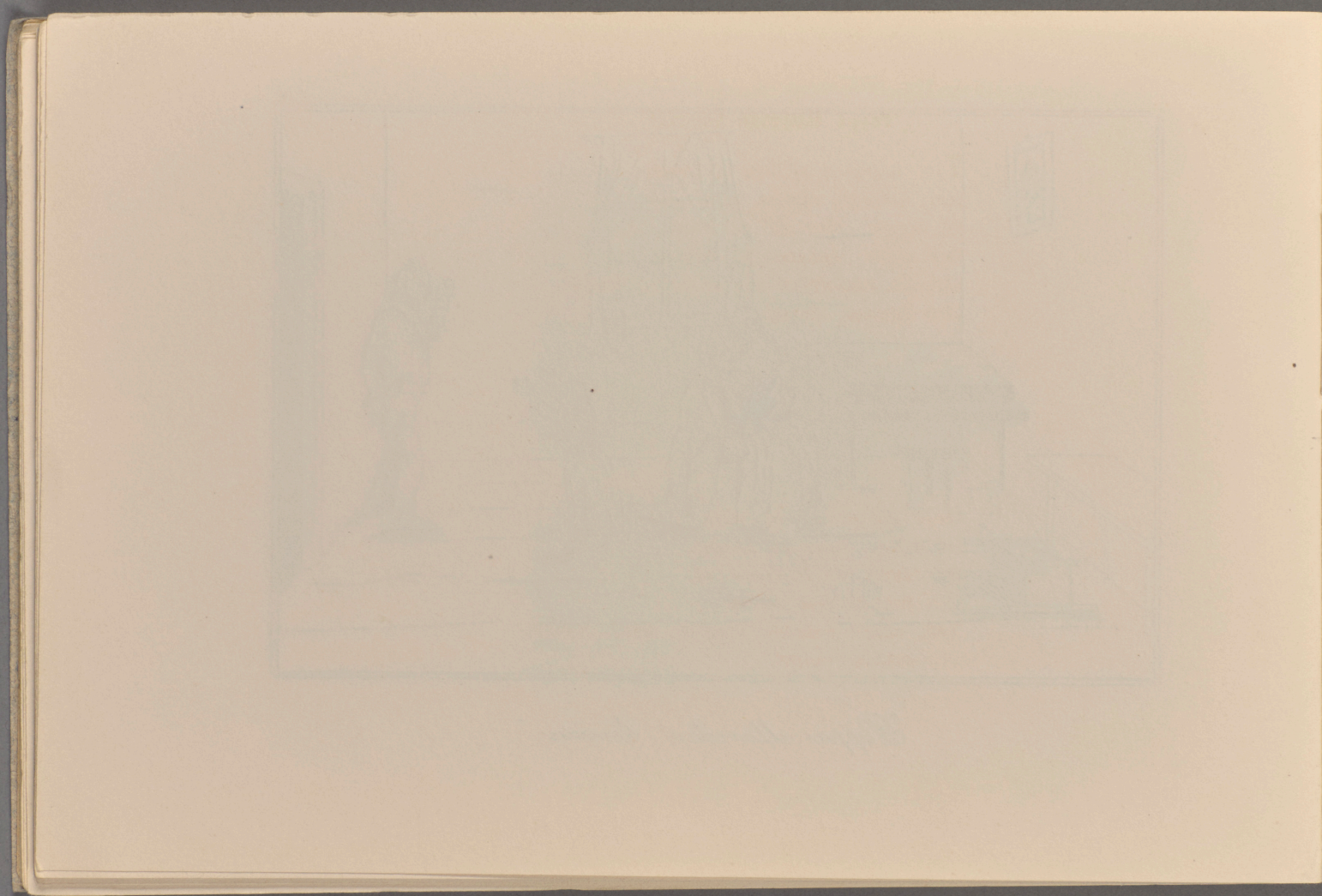
Så herr Pehrsson, se'n han hört fiolen
Sjunga, smekad af en mästarhand;
Vildt han rusar upp från hårda stolen,
Griper mössan med den hvita rand,
Ilar bort till kantorns, och lektioner
Får han nu uti de ömma toner.

"Hur det gnisslar! aj aj, ett, tu, tre!
"Herrn tog miste, fis, fis, fis, fis bara!
"Herrn skall noga uppå noten se;
"Åh, det går, det har visst ingen fara.
"Herrn har anlag; aj aj! kors för g,
"Litet högre, litet högre, herre!
"Ännu högre opp, om jag får be,
"Nog, nog, nog, det blef för högt dess värre.
"Nu kadensen: hvad! slog klockan fem?"
Då, herr kantor, måste jag gå hem.

Så herr Pehrsson konstens Jakobsstege
Djerft bestiger, ledd af kantorns hand;
Ej kan seger vinnas af den fege,
Modigt griper han, fast falskt ibland;
Dock kantorskan sagt, att pilten eger
Godt gehör; hon vet nog hvad hon säger.

"Pappa allaredan hemma."

"Pappa allaredan hemma!"

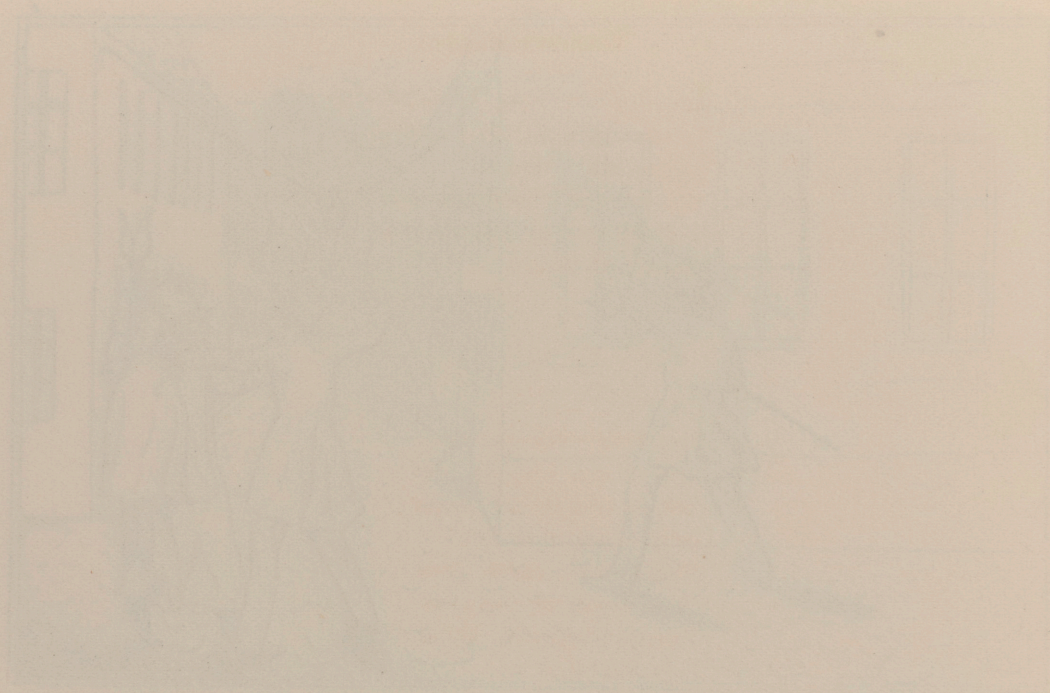
Tystr, darrande ej blott af kölden,
Herr Jöns sig smyger gatan fram,
Så smyger räfven till ett lamm
Och njuter, tänkande på stölden.
Och fru kantorskan hon är *ensam* hemma,
Den slemma, slemma!

Hvad höfves ord, då taflan talar
Så tydligt? Saken är ju klar.
Allt bättre fart *lektionen* tar,
Och Jöns fiolerna betalar —
Tyst, någon kommer! himmel! sjelfva mannen,
Den stackars fannen!

Satt nyckeln i? det är otroligt,
Att fru kantorskan var så dum;
Men kanske kantorn hade hum
Om saken, det är mera troligt;
Och flere nycklar passa ack gunås
Till samma lås.

Skumraskbragder.

Skumrasksbragder.

Stjernlös natt kring "Lunden" låg,
Knappt sin egen hand man såg,
Ugglan tjöt i tornet.
Allt var frid i land och stad
Och sin tofsång väktarn qvad
Sömnig uti hornet.

Men hvad rusar der fram
Som en örn från sin klyft,
Som en flod ur sin damm
Sedan dämnet är lyft?
Vildt hurra i natten ljuder,
Unga modet vill ha strid:
Väktaren förgäfves bjuder
Lugn och frid.

"Nattuggla, tig! din sax

"Skrämmer mig ej, hvad nu!

"Genast gif hit, gif strax!

"Vågar att mucka du?"

Och kring öronen det smäller

På den arma fridens man,

Och vår Jöns, som gubben fäller,

Saxen vann.

Fast en rännstens mörka flod

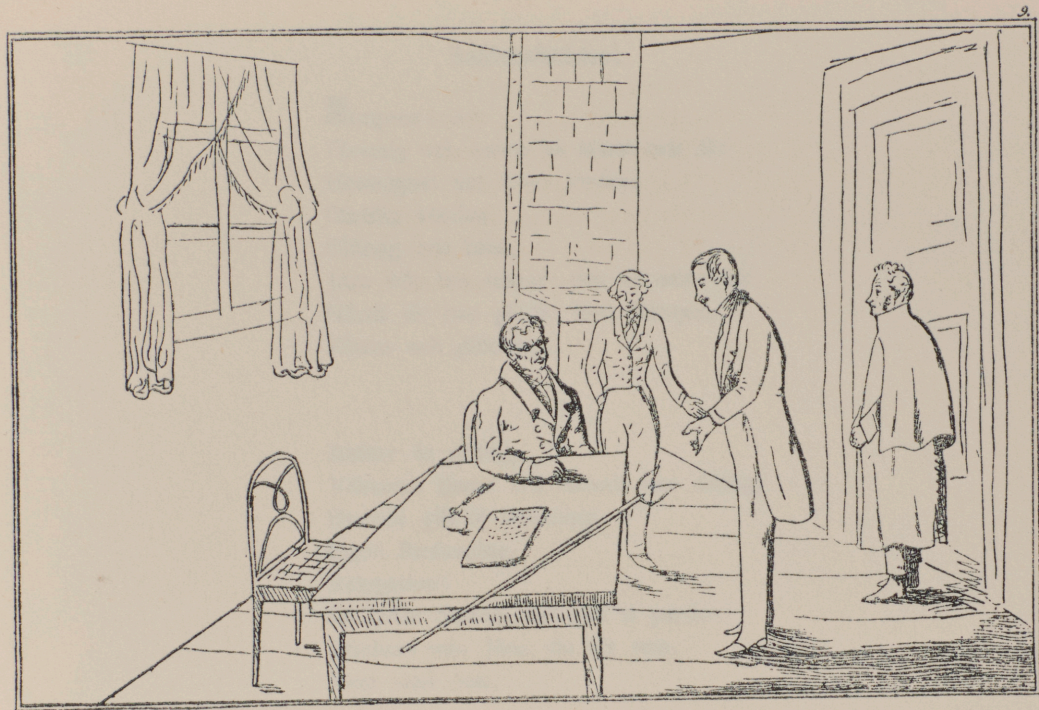
Kyler väktarns varma mod,

Hämnden ännu bränner,

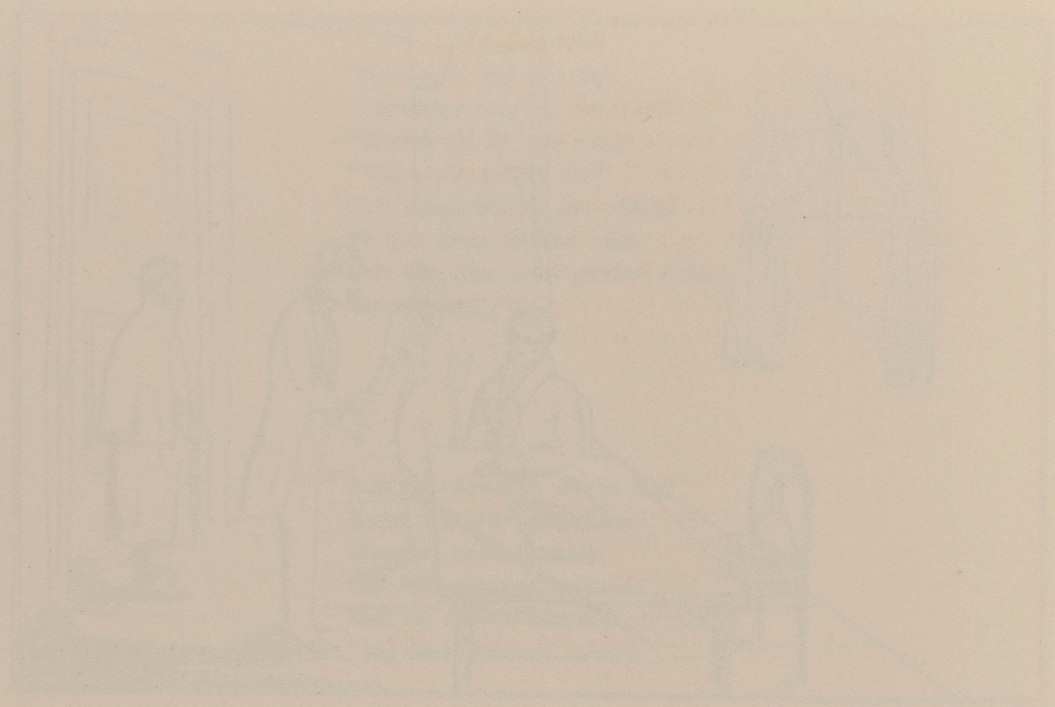
Och han mumlar knotande

Med en ton så hotande:

"Jag herr Pehrsson känner."

Rektorsförhöret.

Rektorsförhöret.

Morgonen står
Dimmig och kulen på fästet och sår
Höstregnet ner öfver jorden,
Otrefflig vorden.
Glåmig och blek,
Jöns står hos rektor: den aftonens lek
Hårdt får han gälda: han dömmes,
Hånas och glömmes.

Rektor är sträng,
Väktaren tjenar hos honom som dräng,
Derföre gifs ej försoning,
Ingen förskoning.
Relegation!
Så lyder domen, det gifs ej pardon;
Stackars min Jöns, du får resa,
Resa med nesa.

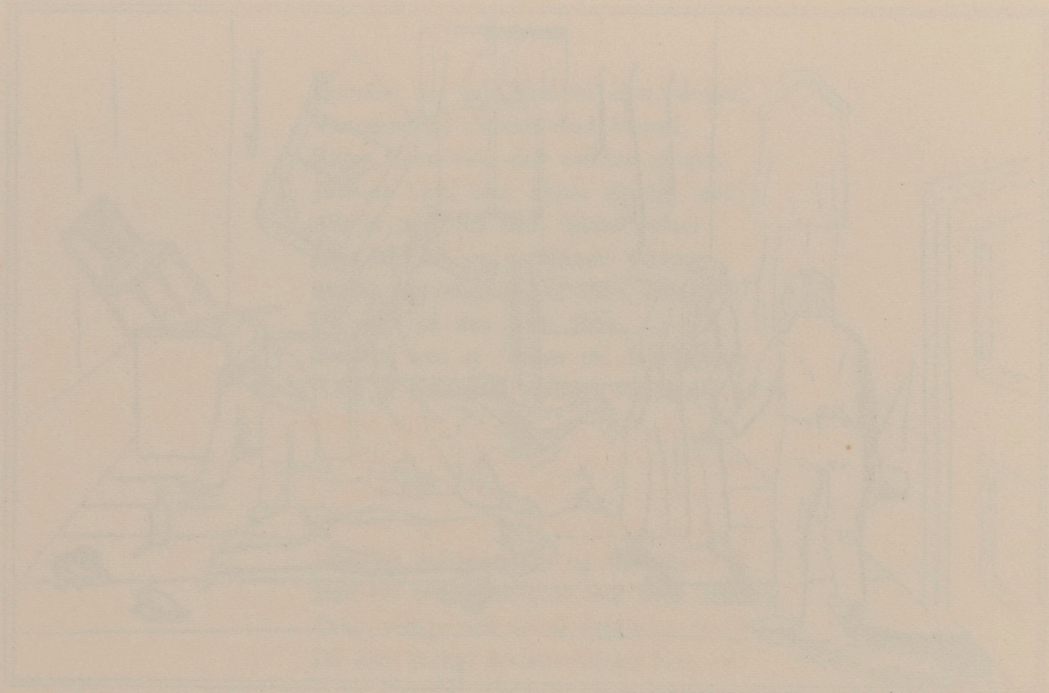
Gubben.

Rummel om har Jöns för sista gången,
Vännerne ha druckit med besked,
Ruset tystat re'n den muntra sången,
Jöns är hvad man kallar dugtigt sned;
Allt är upp och ned; ibland ruiner
Jöns står än, en vacklande kolonn,
Ser så vemodsglad hur ruset skiner
Uti ögat på den faste John,
Brodren som ej "sviker uti dryckjom
"Och ej heller uti androm styckjom."

John nu balancerande sig sträcker
Med ett bräddfyllt glas mot Jöns och ler,
Talar visliga och är så täcker
Då han kärligt honom dricka ber;

Gubben.

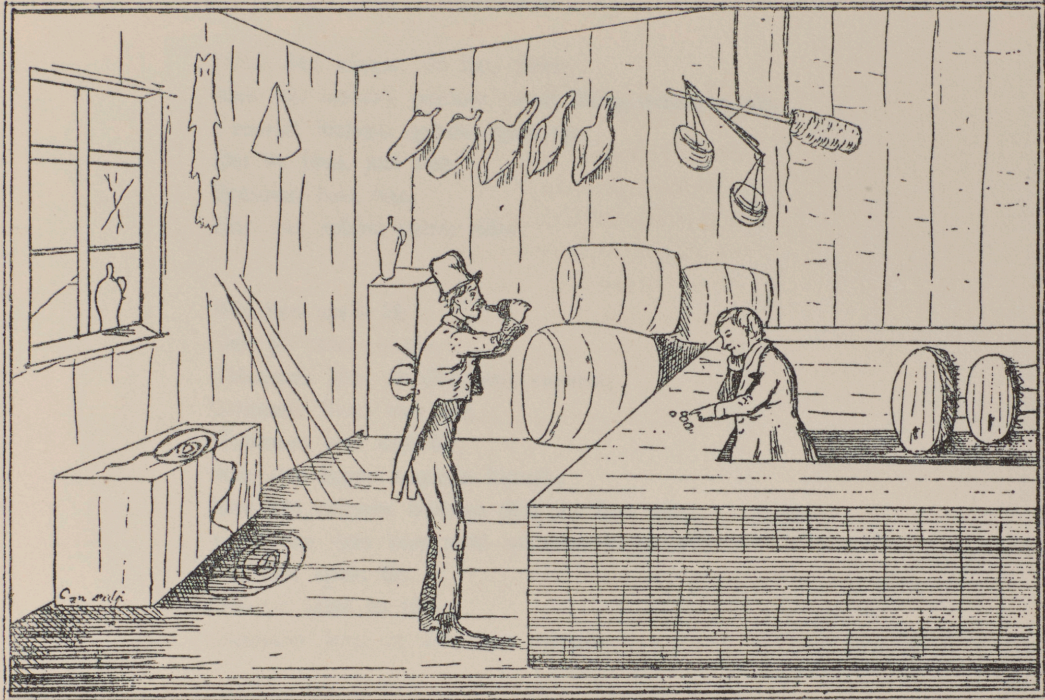
Men hvad syn! igenom dörren stiger
Tyst en bonde med förfärad min;
Stackars far, han har ej ord, han tiger
När han ser hur rusets tomma grin
Hvilar uppå sonens mun och panna.
Fader! fly, här kan du icke stanna.

Det är lönen, ljufva lönen, gubbe!
För din möda med din ende son;
Lägg dig ned och ruttna, gamle stubbe!
Hjertats telning, som du var så mån
Att plantera om, är vissnad vorden,
Lastens samum re'n kysst bort dess saft.
Sonen, han din enda fröjd på jorden,
Har till lasten, ej till dygden, kraft.
Arme gubbe! döden står dig åter,
Det är enda trösten när du gråter.

Tröst i olyckan.

Det är dans i byn,
Re'n bak skogens bryn
Solen rodnande sig sänker.
Traktens speleman,
Han, som drilla kan
Så att jäntans öga blänker,
Är ej kommen än, han tar sig nu en tår
Just hos krögarn, der man bästa finkel får.
Det är dans i byn,
Re'n bak skogens bryn
Solen rodnande sig sänker.

Det är Jöns, just han,
Spelman hela dan,
Han har skådat bättre tider,
Och fioln han har
Som ett minne qvar,

Frist i olyckare

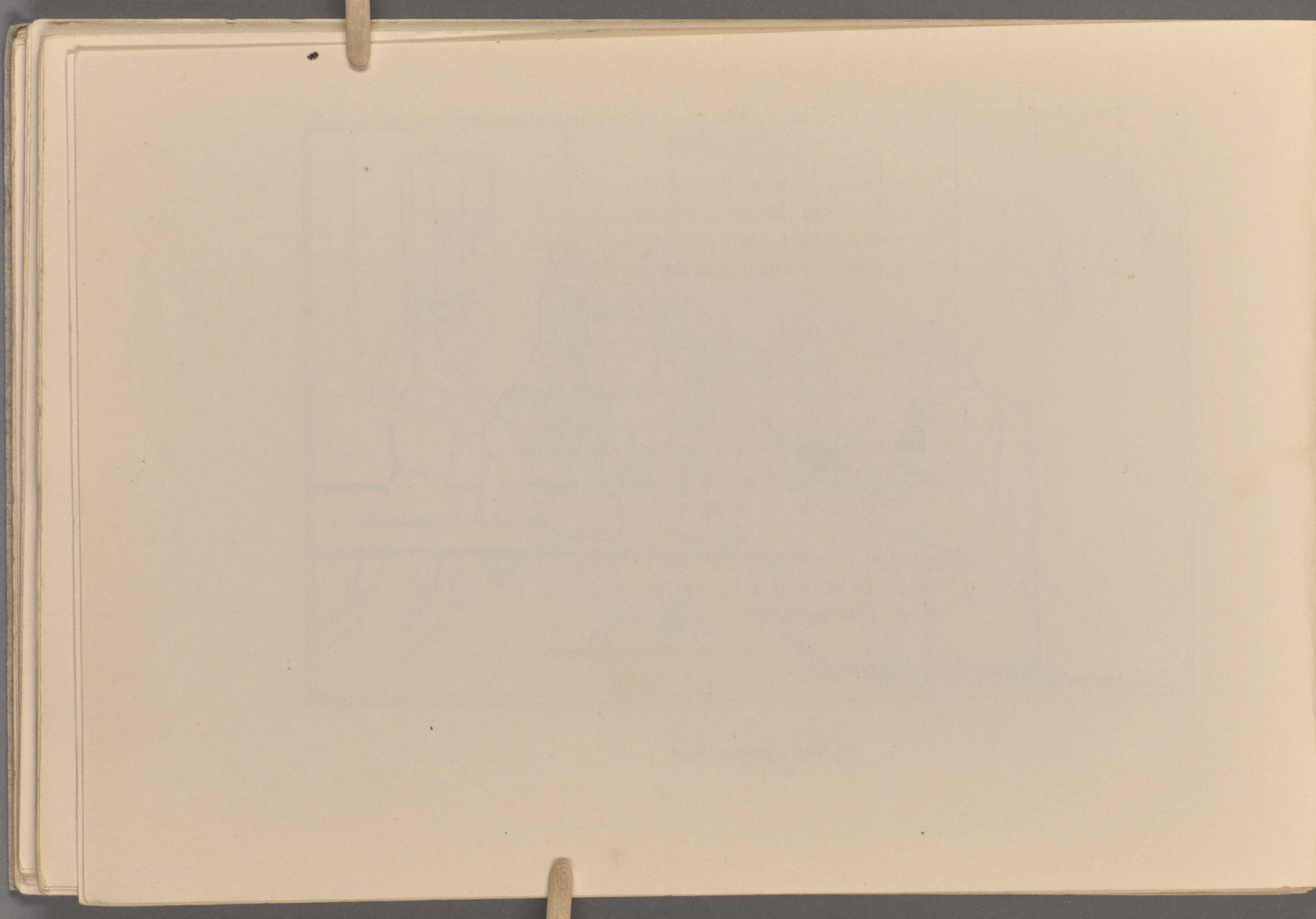
Mildt den klagar, då han lider;
Men när muntra polskan rundt kring majstång går,
Leendet förjagar gamla ögats tår.
Det är Jöns, just han,
Spelman hela dan,
Han har skådat bättre tider.

När han spela får
Och på tand en tår,
Glömmer Jöns de dar, som svunnit,
Glömmer hvad han var,
Glömmer mor och far,
Som den lugna hamnen hunnit;
Men när minnen komma flere än han vill,
Jagar han dem bort med qvintens klara drill.
När han spela får,
Och på tand en tår,
Glömmer Jöns de dar, som svunnit.

Efter tjugo år.

"Jag lefver än, det är ett godt bevis,
"Att sorgen icke dödar: håret grånar
"Och pannan fåras, men det vill ändå
Rätt mycket till, förr'n sega hjertat brister.

"Låt se, nu är det tjugo år i dag
"Se'n mästare jag blef i denna skola;
"Ännu en tår för dessa tjugo år!
"De varit drägliga de långa åren,
"Motion jag haft, mer än jag just behöft,
"Stryk har jag delat ut, allt för moralen,
"Och pojkarne de arta sig rätt väl,
"Ty med karbasen bildas deras själ."

(Dricker djupt och tystar stammande
sina larmande disciplar.)

”Ah! det var ljufligt! tjugo år, gutår!

”Hej, pojkar, låt oss lusteliga tralla!

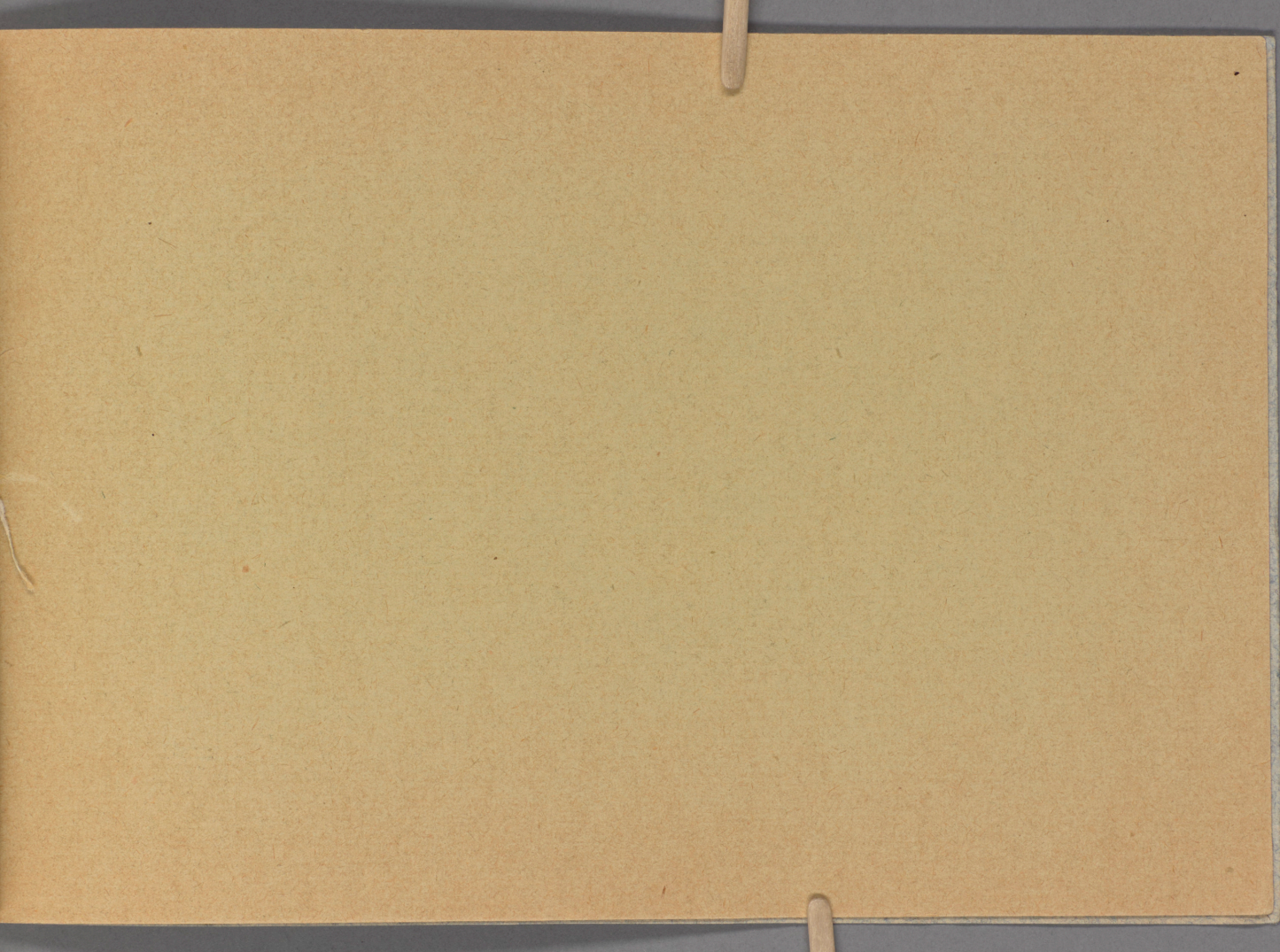
”Jag är magister, och jag säkert får

”Ett pastorat förr'n löfven börja falla.

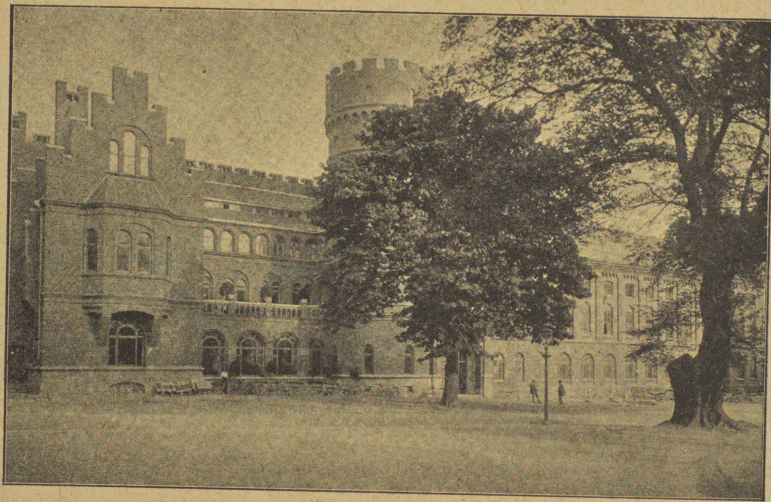
”Öl och brännvin — — — lrum larum — — —”

(Han slår kull bläckhornet
och somnar; pojkarne slåss och larma, eller ock följa
sin lärmästares exempel.)

*Utgifven till förmån för Akademiska Föreningen i Lund vid invigningen
af dess nybyggnad den 20—22 oktober 1911.*

Pris 1 Krona.